

ערב שבת קודש

ענג שבת

בס"ד

פרשת ויקרא - צו - פסח - שמיני

כ"ט באדר ה'תשע"ח (16.03.2018) יוצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים

עלון מס' 12 (1210) (שנה שלושית ושתיים)

לעילוי נשמת הרב הצדיק יוסף שרביט צוק"ל ורעייתו אסתר ע"ה

מועדי השבת ויקרא, ר"ח, פרשת החודש

ער"ש מוצ"ש	י-ם	ת"א	ח"פ	ב"ש	אילת
18.25	17.12	18.27	17.27	18.26	17.18
18.27	17.30	18.27	17.30	18.25	17.23

זמני היום והלימודים היומיים:

מטבת ויקרא - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.10 - 4.18
זמן הנחת תפילין	4.52 - 4.59
הנץ החמה (מישור)	5.42 - 5.49
הנץ החמה (הנראה)	5.46 - 5.53
ס"ז ק"ש מג"א	7.59 - 8.04
חצות היום	11.47 - 11.49
מנחה גדולה	12.18 - 12.20
שקיעת החמה	17.54 - 17.50
צאת הכוכבים ב'	18.44 - 18.40

דף יומי: עבודה זרה סא - סז

מועדי שבת הגדול פרשת צו (שעון קיץ)

ער"ש מוצ"ש	י-ם	ת"א	ח"פ	ב"ש	אילת
19.30	18.17	19.32	18.32	19.31	18.23
19.32	18.34	19.30	18.27	19.30	18.27

זמני היום והלימודים היומיים:

מטבת צו - יום ו' (עוב פסח)	אופק ת"א
עלות השחר	5.00 - 5.09
זמן הנחת תפילין	5.43 - 5.50
הנץ החמה (מישור)	6.33 - 6.40
הנץ החמה (הנראה)	6.37 - 6.44
ס"ז ק"ש מג"א	8.53 - 8.58
חצות היום	12.45 - 12.47
מנחה גדולה	13.17 - 13.18
שקיעת החמה	18.59 - 18.55
צאת הכוכבים ב'	19.49 - 19.45

את העלון ניתן למצוא בפייסבוק תחת השם: "ענג שבת"

את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il

וגם באתר מורשת בטקסטייל עלוני שבת www.moresheet.co.il ב"מדיע יהודי"

יו"ר העמותה והעורך עו"ד שמואל כהן
כתובת: רח' בלוק 3, ת"א
טל: 03-5234063, פקס: 03-5234054
דוא"ל: smuladv@netvision.net.il
עיצוב: חוגאל שפיצברג 054-6695400

העלון מוקדש לזכר ולע"נ אלטר טוביה
בן אייזיק הרש ביסטריצ'ר ז"ל,
נפטר ב-כ"ה בניסן תשס"ג. יהי זכרו ברוך!

החודש הזה - הזמן שלכם

המצוה הראשונה שנצטוו בה כלל ישראל היא מצות קידוש החודש. על מצוה זו נאמר: "ידבר ה' אל משה ואל אהרן בראך מצרים לאמור, החודש הזה לכם ראשי חודשים ראשון הוא לכם לחודשי השנה". וקוראין פרשה זו בשבת - מברכין ראש חודש ניסן, או בראש חודש ניסן, כפי שחל השנה, והיא הקרויה "פרשת החודש". קידוש החודש הוא ציון של זמן. ומה ראתה התורה לעשות מצוה זו של הזמן להיותה ראשונה לצוות בה את ישראל. השיבו המפרשים: לפי שיש שייכות בין הזמן לבין החירות, שהזמן סימן ראשון מסימני החירות, מה מצינו בעבד? שאין זמנו בידו, כל זמנו משועבד לאדונו והעבד שיוצא מעבדות לחירות אומר לעצמו אשרי, בן חורין אני, שמעתה זמנו בידו. ופירש רבינו עובדיה ספורנו את הפסוק הנ"ל שמכאן ואילך יהיו החודשים שלכם לעשות בו כרצונכם, שלא כימי העבדות שלא היו הימים שלכם, ע"כ, והוא ממעשה אלוקינו שלקח את הזמן שהיה עד כה מתנאי העבדות, ומסור היה ביד המצרים משעבדיהם של ישראל ועשה אותו מצוה ראשונה. וכן נתן כוח ביד ישראל לקדש המועדות והחודשים, שעם ישראל מקדש את החודש ואת החגים, עפ"י בית דין ועפ"י ראיית הלבנה בהתחדשותה "החודש הזה" "כזה ראה וקדש". השבת קדושה עומדת וקבועה, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון. אבל המועדות אנו חותמים בברכת המועדים "ברוך... מקדש ישראל והזמנים" ישראל שמקדשים את הזמן.

בתחילת ליל הסדר אנו אומרים "הא לחמא עניא די אכלו אהבתנא בארעא דמצרים". התקשו המפרשים כגון האברבנאל בפרושו להגדה "זבח פסח", וכי במצרים אכלו מצה והלא לא אכלו מצה אלא ביציאתם ולחם חירות הוא, ולא לחם עבדות. וביארו הספורנו, והשל"ה הקדוש: שהלחם שאכלו ישראל במצרים בזמן שעבדו היה לחם - מצה, מפני שלא היה להם זמן להמתין בלחמם, שדחקו בהם המצרים ואפו עיסתם מהר.

מה בין מצה ללחם - חמץ? זה קמח ומים, וזה קמח ומים. ובמה נבדלו? אלא לקמח ומים של החמץ היה זמן לשהות עד שיחמיץ ויעשה לחם, אבל המצה קמח ומים היה לה, זמן - לא היה לה, נמצא כי הלחם שאכלו ישראל במצרים היתה בו תכונה הדומה לעבדות, העבד אין לו זמן, והמצה משוללת זמן. ומסביר השל"ה הקדוש: אומר הכתוב "ויאפו את הבצק אשר הוציא מצרים עוגות מצות כי לא חמץ כי גורשו מצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צידה לא עשו להם", דבר כזה ממעשה אלוקינו שבדבר ששעבדו המצרים את ישראל, בו קנו את חירותם. בימי שעבודם לא הניחום המצרים להמתין בלחמם עד שיחמיץ, גם בשעת גאולתם לא הניחום המצרים לאפות את עיסתם התופחת "מצות לחם עוני כי בחפזון יצאת מצרים" חפזון העוני - היה לחפזון הגאולה. נמצא 2 סוגי מצות הן שאפו ישראל במצרים אחת מצה של שעבוד, ואחת מצה של חירות, ועפ"י זה אפשר להסביר הטעם שחוצים את המצה לשניים, חציה נאכלת בחציה הראשון של הלילה כנגד צד הגלות - שעבוד, והחציה השני נאכל בסוף זמן הגאולה.

זמנו של האדם - בן החורין יקר, אין כמו אבידת הזמן. כי אינה ניתנת להשבה. בן חורין יודע לכוכל זמנו ולקדשו, בתורה, ובמצוות ובמעשים טובים לפרט ולכלל. ותפילה אנו נושאים לאבינו שבשמיים מי שעשה ניסים לאבותינו וגאל אותם מעבדות לחירות הוא יגאל אותנו בקרב, "וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

הרב **יעקב ציקוטאי**, רב העיר מודיעין מכבים רעות

העלון מוקדש לזכר ולע"נ הרב הראשי וראב"ד באשקלון, מרן הרה"צ **יוסף שרביט** זצוק"ל, נתבט"מ בשבת הגדול, ח' בניסן תשע"ז. יהי זכרו ברוך!

העלון מוקדש לזכר ולע"נ הרב **אסתר בלדקובסקי** בת **יצחק פרידמן** ז"ל, נפטרה ב-י"ב בניסן תשס"ו. יהי זכרו ברוך!

מועדי החג שביעי של פסח ושבת שמיני

ער"ש מוצ"ש	י-ם	ת"א	ח"פ	ב"ש	אילת
19.40	18.26	18.25	18.41	18.43	18.36
19.42	18.41	18.41	18.32	18.43	18.36
19.42	18.43	18.43	18.32	18.43	18.36
19.40	18.36	18.36			

מועדי א' פסח

ער"ש ח	מוצ"ש ח	י-ם	ת"א	ח"פ	ב"ש	אילת
19.35	18.21	19.37	18.37	19.37	18.28	18.39
19.37	18.21	19.37	18.37	19.37	18.28	18.39
19.37	18.21	19.37	18.37	19.37	18.28	18.39
19.35	18.21	19.35	18.32			

זמני היום והלימודים היומיים:

מטבת שמיני - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.40 - 4.49
זמן הנחת תפילין	5.25 - 5.32
הנץ החמה (מישור)	6.15 - 6.22
הנץ החמה (הנראה)	6.19 - 6.26
ס"ז ק"ש מג"א	8.41 - 8.46
חצות היום	12.41 - 12.43
מנחה גדולה	13.14 - 13.15
שקיעת החמה	19.08 - 19.04
צאת הכוכבים ב'	19.58 - 19.54

דף יומי: עבודה זרה עה - הוריות ו

"שבתריס" או שעון שבת לתריס, מה עדיף?

שעוני השבת לתריס המוצעים בשוק הם שעוני שבת מכאניים ללא המשמעות, שכאשר יש הפסקות חשמל הם מפסיקים את פעולתם. כאשר החשמל חוזר הם מתחילים לפעול מחדש אבל מנקודת הזמן שהחשמל פסק, דבר זה משנה את הזמנים המותכננים שהשעון כוון אליהם מלפני שבת. כך יכול להיות שבאמצע הלילה התריס יפתח. לשומר שבת לא תהיה אפשרות לשנות את הזמנים. "שבתריס" הוא הפתרון ההלכתי היעיל לכל החסרונות. בעזרת "שבתריס" ניתן לפתוח ולסגור את התריס בעת הצורך באופן ידני.

פנט בלעדי!

שב תריס

דואגים לביטחון ולבטיחות שלכם

מערכת להפעלת תריסים חשמליים בשבת ללא שעון שבת או מנואלה בעת הצורך.

באישור רבנים ראשיים ופוסקי הדור

052-3211839 www.halevisys.co.il

צילום ארועים קטנים:

כנסים, ברית/ה, אירוסין, הכנסת ספר תורה ימי הולדת, צילומים לפני חלאקה

צילום ללא הגבלה + קבלת כל התמונות המקוריות על דיסק און קי.

מוגבל ל-4 שעות צילום.

800 ש"ח

חוגאל שפיצברג
טל: 054-6695400
haguelphotography@gmail.com

מבצעים את כל סוגי האיטום

מערכות איטום חדשניות לגגות עד 8 שנות אחריות כולל גגות מרוצפים. איטום קירות חיצוניים, טיח, תפרים, סדקים והתזת סילרים ע"י סנפלינג. צביעת קירות חיצוניים בסנפלינג. התקנת מרזבים, עבודה מקצועית ויסודית

052-4012533 ירון

שבת ראש חודש, פרשת החודש, ויקרא
 מוציאים שלשה ספרי תורה. בראשון 6 קרואים בפרשת השבוע, מניחים ספר שני על הבימה ולא אומרים קדיש. מגביהין הספר הראשון ובספר השני שביעי בפרשת פנחס: "וביום השבת" עד "ונסכו" (במדבר כח, ט). מניחים ספר שלישי על הבימה, חצי קדיש, מגביהין ספר שני וקוראים למפטיר בפרשת בא: "ויאמר ה'... החדש הזה" עד: "תאכלו מצות" (שמות יב, א-כ).

ההפטרה: יחזקאל פרקים מה – מו.
התימנים: מ: "כה אמר ה' רב לכם..." (מה, ט). עד (מו, יא): "ושמן הין לאציה". ויש המסיימים בפסוק י"ח.
האשכנזים: מ: "כל עם הארץ" (מה, טז), עד (מו, יח): "לא יפוצו עמי איש מאחזתו".

הספרדים: מ: פסוק יח "כה אמר ה' בראשון", עד (מו, טו): "עולת תמיד".

פרשת החודש
 קוראים פרשת החודש בסמוך לחדוש ניסן או כמו השנה בראש חודש, מפני חשיבותו של ניסן שהוא ראש לכל החודשים: "החדש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה" (שמות יב, ב). אמרו על ניסן כי הוא מלך לכל החודשים, וכן כתב בעל הטורים על פסוק זה: "החודש הזה לכם" – "לכם" – אותיות מלך".

אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות.

מוסף – "אתה יצרת"
 במוסף אומרים אתה יצרת במקום תיכנת שבת (שולחן ערוך תכה, א). טעה ואמר 'תיכנת שבת' – אם נזכר לפני שאמר את שם ה' שבחתימת הברכה, חוזר ל'אתה יצרת'; ואם נזכר לאחר שכבר הזכיר את שם ה', מסיים: 'ברוך אתה ה' למדני חוקיך' וחוזר ל'אתה יצרת'; ואם נזכר אחרי שהתחיל 'יצה' – כשיגיע ל'והשב את העבודה' מוסיף ואומר 'ונעשה לפניך חובותינו בקרבן מוסף יום ראש החודש הזה' וממשיך בברכת 'יצה' על הסדר; וכך אם נזכר לפני שפתח ב'מודים', אומר כנ"ל וממשיך 'מודים' וכו'; ואם כבר התחיל 'מודים', כל עוד לא סיים תפילתו חוזר ל'אתה יצרת' ומתפלל על הסדר; ואם כבר סיים תפילתו, אפילו לא עקר רגליו אלא כבר אמר 'יהיו לרצון... צורי וגואלי' שלפני 'עושה שלום במרומיך' – חוזר ומתפלל תפילת מוסף של שבת וראש חודש (וכי פסק הגרש"ז אויערבאך זצ"ל).
 אמר 'אתה יצרת' וחתם 'מקדש השבת' בלבד (או שאמר 'יצה נא במנוחתנו קדשנו במצוותיך וכו'), יצא ידי חובתו. **במנחה אין אומרים "צדקתך". אומרים "ברכי נפשי".**

ברכת האילנות
 "היוצא בימי ניסן וראה אילנות שמוציאין פרח, אומר: **'ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, שלא יאסיר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות (טובים) ליהנות בהם בני אדם'**. שולחן ערוך, אורח חיים, סימן רכו סעיף א – ע"פ ברכות מג, ב, ומברכים אותה רק פעם אחת בשנה. מברכים ברכה זו על עצי פרי ולא על אילני סרק. ומוטב לברך על אילנות רבים, ולפחות על שני אילנות.

אף כי זמן הברכה הוא בחדוש ניסן, מוטב לברך אותה מיד בתחילת חודש ניסן, כי זריזים מקדימים למצוות. ועוד, אף שזמנה הוא בניסן, אין היא נחשבת למצוה שהזמן גרמה, ולכן אף נשים מברכות אותה. בגמרא ובשולחן ערוך אמרו לברך ברכה זו בחדוש ניסן, אבל במשנה ברורה (שם רכו, ס"ק ב) כבר כתב, שכן טבעם של אילני פירות שהם מלבבלים בארצות החמות בחדוש ניסן ולמעשה אפשר לברך ברכה זו גם בחדוש אחר, אם רק אז ראה את לבלובם. אבל אחרים כתבו (ראה ברכי יוסף ס' רכו ועוד). כי דווקא בחדוש ניסן מברכים ברכה זו. יש אומרים שאין מברכים ברכה זו האילנות בשבת, שמא יבוא לתלוש מן האילן או לטלטל את הפרח כדי להריח בו, אך

יש שאמרו לברך ברכה זו בשבת, כדי להשלים למניין מאה ברכות.

התפילות בחדש ניסן
 רוב שנות החדש ניסן נתברך בימים של קדושה. (שולחן ערוך אורח חיים סימן תכט סעיף ב).

לכן נוהגים בכלול מנהגים של ימים בקדושה: **כל חודש ניסן אין אומרים תחנון, ובמנחה בשבת אין אומרים 'צדקתך'**. אין מספידים בו ואין אומרים צידוק הדין. כן אין קובעים בו תענית, אבל הבכורות מתענים בערב פסח, וחתן מתענה ביום חופתו אפילו בראש חודש ניסן (מפני שהוא יום תענית צדיקים, שמתו בו נדב ואביהוא, ראה שולחן ערוך אורח חיים סימן תקפ), וכן מתענים בו תענית חלום.

אף שאין אומרים תחנון בחדוש ניסן, נוהגים האשכנזים לומר 'א-ל אך אפיים' (בשני וחמישי) ו'למנצח... יענך... אבל בעדות המזרח אין אומרים אותם בכל יום שאין אומרים בו תחנון (כף החיים), וכן מנהג חב"ד. הספרדים לא מתוודים כל חודש ניסן בקריאת שמע שעל המיטה (שולחן ערוך תכט, ב).

נשיא ליום
 החל מראש חודש ניסן, היום שבו הוקם המשכן, התחילו נשיאי ישראל להקריב קורבנות במשך 12 יום, נשיא ליום. על כן נוהגים לקרוא מראש חודש, עד י"ג בניסן, בכל יום נשיא של אותו יום מנחכות המזבח (משנה ברורה תכט, ח). בקהילות החסידים אף נוהגים לקרוא אותם בספר תורה. גם הקוראים מתוך ספר תורה יקראו בלא ברכה. ביום הראשון מתחיל: "ויהי ביום כלות משה..." (פרשת נשא. במדבר ז, א). בימי שני וחמישי נוהגים לקרוא בטרם החזרת הספר להיכל, ובשבת וראש חודש ניסן לאחר תפילת מוסף.

ברכת הלבנה: מליל רביעי, ה' בניסן עד מוצאי החג ט"ז בניסן.
 כשמברך הברכה אינו פונה אל הלבנה, אלא פניו לכיוון שמתפללים (כוון ירושלים) ונותן עיניו בה ומברך, וכתב המגן אברהם (שם ס"ק ח), כי יסתכל בה רק פעם אחת ואח"כ אסור להסתכל בלבנה.

שבת הגדול פרשת צו
 "שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול" (שולחן ערוך ת"ל). **ההפטרה:** "וערבה לה' מנחת יהודה" (מלאכי ג, ד). אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות. במנחה אין אומרים "צדקתך", ומפסיקים לומר: "ברכי נפשי". **במוצאי"ק** אין אומרים "ויהי נעם..." ואתה קדושי".

המנהג הרווח בשבת זו הוא שרב הקהילה דורש לפני הקהל מהלכות הפסח. יש נוהגים, בעיקר בקהילות האשכנזים לקרוא חלק מההגדה של פסח – עד המילים "לכפר על כל עוונותינו"; והביאו האחרונים טעם לכך – שסג יציאת מצרים החל כבר בשבת שלפני היציאה (ראה בטור). יש שהסבירו כי הקריאה מהווה הכנה לליל הסדר.

יום חמישי בערב, מיד אחרי תפילת ערבית בודקין את החמץ לאור נר שעוה יחידי (לא אבוקה), בכל מקום שיש חשש ואפשר למצוא חמץ, כולל בכיסי הבגדים. קודם הבדיקה אם מברכים "על ביעור חמץ". אין לדבר בין ברכה לבדיקה. אם שח באמצע הבדיקה לא צריך לחזור ולברך. בברכה אחת ניתן לבדוק כמה בתים. ראוי שלא ישוח ביניהם. בברכה על בעור חמץ יכול על: הבדיקה, הטבול שביללה, שריפת החמץ למחרת ועל בטול שלאחר השרפה. לאחר הבדיקה והשרפה יאמר כל חמירא. מי שאינו מבין יכול לומר בתרגום.

יום שישי – ערב פסח
בתפילת שחרית אין אומרים "מזמור לתודה". ב"איזהו מקומן" אין אומרים "יהי רצון כאילו הקרבתי תודה". **תענית בכורים:** נוהגים להקל. מסוימים מסכת או משנתפים בברית מילה וממילא נפטרים בסעודת המצוה. **סדר קרבן פסח:** אחר תפילת המנחה בערב פסח נוהגים רבים לומר כעין ו'נשלמה פרים שפתינו' (הושע יז) את 'סדר קרבן פסח', שיש בו ליקוט פסוקים מתורה נביאים וכתובים על הקרבת קרבן הפסח, וכן תאור סדר עבודת הפסח כפי שנעשה בבית המקדש.

שבת חג הפסח

בהדלקת הנרות, בברכה אומרים: להדליק נר של שבת, יום טוב ושהחינו.

תפילת ערבית: של חג. לא אומרים "לכו נרננה". מתחילים מ'מזמור לדוד' ואומרים "לכה דודי" בדילוג, מזמור שיר ליום השבת, מדלגים על 'במה מדליקין' או 'כגוונא' ומתחילים 'ברכו' ותפילת ערבית של חג. לאחר תפילת העמידה אומרים הלל שלם. האשכנזים נהגו שלא לאמר ברכת "מעין שבע" מכיון שחכמים תיקנוה לשמירה וליל הסדר הוא ליל שימורים שלא צריכים בו שמירה.

קידוש: אומרים "שלוש עליכם" ו"אשת חיל" כבכל שבת. יותר מצוה שבעל הבית יקדש ויוציא את כל המסובין, צריכין להזהיר נשים הנוהגות לומר עם בעל הבית מילה במילה (בשקט) שלא לאמרנה עמו שהחינו בקידוש שכבר ברכו בהדלקת הנרות. ראוי להדגיש כי גם בעל הבית מוציא ידי חובת קידוש מכל מקום יש חיוב לשנות מכוס היין כל אחד בעצמו מבחינת חיוב כוס ראשונה של ליל הסדר, וחייבים כולם בשתייתו! את האפיקומן אוכלים קודם חצות הלילה בשעה 0:45 (זמן מרכז הארץ).

קריאת שמע שעל המיטה אומרים רק פרשה ראשונה ופרשת בידך אפקיד, וברכת המפיל, להראות שהוא ליל שימורים, והנוהגים לקרוא גם בקריאת שמע שעל המיטה ג' הפרשיות (שיטת ר"ת לאחר צאת הכוכבים) יקראו גם עתה ג' הפרשיות.

שחרית: יעלה ויבוא, הלל שלם.
שיר השירים: בקהילות אשכנז נהגו לקרוא שיר השירים בשבת (חול המועד) פסח. השנה לא נופל חול המועד בשבת, לכן הקריאה השבת, בחג עצמו. המתפללים בנוסח אשכנז מהדרים, ע"פ הגר"א, לקרוא אותה במגילה כשרה כתובה על קלף ומברכים לפני הקריאה 'על מקרא מגילה' ו'שהחינו'. מן הטעמים לקריאת שיר השירים בפסח שיש בה משום ספור יציאת מצרים. מגילה זו היא משל לעת דודים בין הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל, שכתר עמה ברית אירוסין ביציאת מצרים, בחג הפסח. זהו הטעם שנהגו גם לאמרה בליל פסח לאחר עריכת הסדר.

לקריאת התורה: מוציאים 2 ספרי תורה. בהוצאת הספרים בגלל שבת אין אומרים י"ג מידות ויש הנוהגים לומר י"ג מידות בשבת. בספר הראשון 7 קרואים (בגלל שבת) בפרשת בא (שמות יב). בספר השני מפטיר בפרשת פנחס: "ובחדש הראשון".

ההפטרה: "בעת ההיא" (יהושע ה, ב). אומרים "יקום פרוקן" ואין אומרים "אב הרחמים".

ברכת הטל
 מתפילת מוסף ביום ראשון של פסח מפסיקים להזכיר ולהתפלל על הגשמים. במקום משיב הרוח ומוריד הגשם' אומר 'מוריד הטל' (לפי מנהג ארץ ישראל). בעדות המזרח ובנוסח אשכנז אומרים לפני תפילת מוסף 'תיקון הטל' או תפילת טל, ובתפילת מוסף אומרים 'מוריד הטל'. בנוסח ספרד משלבים תפילת טל בחזרת הש"ץ, אך לפני תפילת מוסף מכריזים 'מוריד הטל', כדי שהציבור יאמר 'מוריד הטל' גם בתפילת לחש; אם לא הכריזו לפני מוסף 'מוריד הטל', אומר הציבור בתפילת לחש 'משיב הרוח ומוריד הגשם' ורק במנחה מתחילים לומר 'מוריד הטל'.

במוצאי שבת / החג: מפסיקים לבקש 'ותן טל ומטר לברכה'. מכאן ואילך אומרים האשכנזים 'ותן ברכה', ואילו הספרדים אומרים ברכת 'ברכנו'. חשוב לציין, כי בשמונה-עשרה במוצאי החג הראשון יש לשים לב לארבעה שינויים והוספות: 'מוריד הטל', 'אתה חוננתנו', 'ותן ברכה' או 'ברכנו' ו'יעלה ויבוא'. אין אומרים "ויהי נעם". אומרים "ויתן לך" והבדלה.

ספירת העומה בבית הכנסת סופרים אחר קדיש התקבל של תפילת ערבית בטרם אמירת "עלינו לשבח" (שולחן ערוך תפס, ט ובמשנה ברורה). יש סופרים לאחר עלינו. הגר"א במעשה רב שם אומר: "כל הקהל יחד, והנוסח לפני ואין אומרים שום פסוקים (כפי ליהי רצון)", וכן מנהג עדות

רבות בירושלים. המנהג הנפוץ בזמננו לומר הברכה לפני עלינו וגם הפסוקים "לשם יחוד, לפני הברכה, ומבקשים על בנין בית המקדש, ובקשות נוספות אחרי הברכה (תוספות מגילה כ, ע"ב ד"ה "כל". שער הציון תפט, טו).

חול המועד: מתפללים תפילת חול. אין מניחים תפילין. האשכנזים אין אומרים 'מזמור לתודה' בפסוקי דזמרה. בתפילת העמידה, ערבית, שחרית ומנחה, ובברכת המזון מוסיפים 'יעלה ויבוא'. בחול המועד פסח קוראים את ההלל בדילוג (מדלגים על: 'לא לנו', ו'אהבת'). (שולחן ערוך תצ, ב ובמשנה ברורה). (בניגוד לחול המועד סוכות) הטעם נובע מההלל שבשביעי של פסח. בשביעי של פסח אין גומרים את ההלל, כי ביום זה טבעו המצרים בים, והקב"ה אמר למלאכי השרת שביקשו לומר שירה: 'מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה?' וכיון שאין גומרים את ההלל בשביעי של פסח, מדלגים בו גם בחול המועד, שלא יהא חשוב מיום טוב האחרון.

קריאה בתורה: אחרי ההלל מוציאים שני ספרי תורה באחד קוראים קריאת היום ובשני קוראים בקרבנות היום. (סדר הקריאה מפורט בשולחן ערוך תצ, ה ומשנה ברורה ח). אחרי הקריאה בספר השני אומרים חצי קדיש. טעו ואמרו חצי קדיש אחרי הקריאה בספר הראשון לשלשה קרואים, יאמרו חצי קדיש פעם נוספת אחרי הקריאה בספר השני (או אחרי העולה לרביעי אם קראו בספר אחד) (ש"ת אגרות משה, אורח חיים א, קא).

יום חמישי ערב שביעי של פסח יש להניח עירוב תבשילין: במצה שלמה וכזית בשר או תבשיל חשוב אחר הראוי ללפת זו את הפת.

הירוצה להכין מיום טוב לשבת, חייב לערב בערב יום טוב עירוב תבשילין בפת ותבשיל. בלעדי זאת אינו רשאי להכין מיום טוב לשבת. אם שכח להניח עירוב בעוד יום (חמישי) יכול להניח בספק חשיכה. בשעת הדחק יכול להניח עד לפני "ברכו" של ערבית. ומברכים על מצות עירוב **להכין פמוט נוסף להדלקות נרות בערב שבת. להשאיר נר נשמה דולק שניתן יהיה להעביר אש.**

שביעי של פסח
 בהדלקת נרות ובקידוש בליל שביעי של פסח לא מברכים 'שהחינו', שכן יום זה הוא המשך ימי הפסח ואינו חג בפני עצמו.

אחרי סעודת הלילה נוהגים לערוך ברוב עם 'תיקון ליל שביעי של פסח' ולומר שירת הים בשירה ובזימרה. בישובים הסמוכים לים נוהגים לצאת ולומר שירת הים על שפת הים. בשחרית של חג, בסוף פסוקי דזמרה אומרים את שירת הים פסוק פסוק בשמחה

וידמה בדעתו כאילו באותו היום עבר בים, והאומר את שירת הים בשמחה מוחלין לו עוונותיו" (שולחן ערוך אור החיים נא ז, משנה ברורה ז).

מוציאים 2 ספרי תורה, בראשון 5 קרואים בפרשת בשלח: "ויהי בשלח פרעה" (שמות יג, ז). בספר השני מפטיר בפרשת פנחס: "הוקרבתם". ההפטרה: "וידבר דוד" (שמואל ב' כב, א).

מוסף: לפני תפילת מוסף נוהגים האשכנזים להזכיר נשמות ואחריו אומרים 'אב הרחמים'.

אסרו חג, שבת פרשת שמיני
 קבלת שבת: מתחילים ממזמור לדוד. ואומרים "לכה דודי" בדילוג, מזמור שיר ליום השבת, מדלגים על 'במה מדליקין' או 'כגוונא' ומתחילים 'ברכו' ותפילת ערבית. **שחרית:** תפילת שבת רגילה. **ההפטרה:** "ויסף עוד דוד" (שמואל ב' ו, א). אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות. במנחה אין אומרים "צדקתך".

פרקי אבות: פרק א'
חמץ בשבת פרשת שמיני: חל איסור מדינא לאכול בשבת חמץ, כי הוא אינו שלו כל זמן שלא חזרו וקנו מצד העכו"ם שקנה את החמץ לפני חגו. החמץ עובר לבעליו הקודם והחריד רק במוצאי שבת.